

Waterwoordvoerders aan het woord

Met de Tweede Kamerverkiezingen in het vooruitzicht kijken de waterwoordvoerders van negen grote partijen terug op de afgelopen vier jaar en vertellen zij iets over hun ambities voor de toekomst. Wat is er op het gebied van waterbeleid bereikt en waar zijn zij trots op? En wat staat er nog op hun wensenlijstje?

Carla Dik-Faber, ChristenUnie

‘De zorg voor de aarde, ons gemeenschappelijk huis, gaat mij zeer aan het hart. Daarom heb ik mij de afgelopen jaren ingezet voor verbetering van de waterkwaliteit; die is nog niet op orde. Nog altijd komen er veel stoffen in het water terecht die het milieu schaden. Na het rondetafelgesprek over medicijnresten, dat op voorstel van de ChristenUnie is georganiseerd, kwam er een ketenaanpak tot stand. Deze aanpak moet nu in de praktijk worden gebracht. Hierin is met name aandacht voor het nemen van bronmaatregelen en normering van stoffen, maar ook voor relatief eenvoudige zaken zoals de inzameling van oude medicijnen door de apotheek. Iets anders waar ik mij hard voor heb gemaakt, is een koppeling van het Deltaprogramma aan andere maatschappelijke opgaven, zoals natuurherstel. Dat kan alleen wanneer de verschillende budgetten van Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen daarvoor worden ‘ontschot’. Uiteraard mag dat niet ten koste gaan van waterveiligheid, maar op deze manier zijn er wel veel kansen voor integrale gebiedsontwikkeling. Ook heb ik aandacht gevraagd voor energieopwekking door waterschappen. Dat is niet hun kerntaak, maar zij zijn koplopers in de energietransitie en waarom zouden zij niet méér duurzame energie mogen opwekken dan voor eigen gebruik? Vanwege het urgente vraagstuk van klimaatverandering zouden we dit moeten toejuichen!’

‘Waar ik minder enthousiast over ben, zijn zonnepanelen op water. Toen ik mijn motie over de zonneladder indiende, was ongeveer 95% van het dakpotentieel nog niet in gebruik voor zonnepanelen. Zonnepanelen op land is het makkelijkste, maar ook het laatste dat je moet doen. Dat geldt ook voor zonnepanelen op water. De ChristenUnie wil dat er eerst meer onderzoek wordt gedaan naar de gevolgen voor vogels en het onderwaterleven. Het kan niet zo zijn dat oplossingen voor de klimaatcrisis de biodiversiteitscrisis vergroten. Verder zou ik het onderwerp ‘verdroging’ nóg hoger op de agenda willen zetten. Denk alleen al aan water vasthouden of een hoger waterpeil. Het vraagstuk is eigenlijk te groot voor ons poldermodel. Dit vraagt om lef van de overheid. Lef om lastige beslissingen te maken én om vooruit te kijken. Misschien moeten we uiteindelijk onder ogen zien dat door klimaatverandering ook de natuur in ons land zal veranderen. Daar zullen we ons op moeten voorbereiden.’

Corrie van Brenk, 50PLUS

‘Vier jaar geleden ben ik bij toeval bij dit prachtige onderwerp terechtgekomen. Ik nam de portefeuille Infrastructuur en Waterstaat op me, werd trotse ambassadeur van SDG 6 (veilig en voldoende drinkwater) en mijn hart was gestolen. Dat water wereldwijd een bron van conflict kan zijn bij te veel of te weinig water, is onmiskenbaar. Onze kennis in Nederland kan veel landen helpen; er werken veel gedreven mensen in deze sector.’

‘In de Kamer was ik betrokken bij veel wateronderwerpen. Ik was blij met mijn aangenomen moties op het gebied van wettelijk verplichte kennisdeling voor bedrijven over gevaarlijke stoffen, publieke watertappunten en mijn overgenomen motie over concrete en meetbare resultaten in het Bestuursakkoord Water. De hoeveelheid medicijnresten in afvalwater en legionellabeheersing vind ik ook belangrijke onderwerpen, waar ik regelmatig aandacht voor vroeg. Ik was verbaasd dat de drinkwatersector niet was vertegenwoordigd bij crisisoverleggen in de afgelopen droogteperiodes. Gelukkig veranderde dat, mede aangespoord door onze motie.’

‘Voor ons gold steeds: de vervuiler betaalt. We verzochten de minister te kijken naar een nieuwe vormgeving voor een zuiveringsheffing op basis van drinkwatergebruik.’

‘Ook heb ik me ingezet voor klimaatadaptatie. Bij diverse werkbezoeken, bijvoorbeeld aan Rotterdam, zag ik het belang daarvan en hoeveel daarin mogelijk is. Een ander memorabel werkbezoek was dat aan de WaterStraat en Deltares in Delft. Ongelooflijk hoeveel innovaties er al plaatsvinden op het gebied van waterberging en waterbeheer! Bij ons werkbezoek aan Dunea werd pijnlijk duidelijk dat drinkwater voor sommigen zo logisch is, dat bij forse uitbreiding van het aantal woningen in Den Haag vergeten werd dit te melden aan het drinkwaterbedrijf. Of er voldoende watercapaciteit is, stond niet eens op het netvlies... Zo goed is de sector bezig dat het vanzelfsprekend is. Maar het werk van de drinkwaterbedrijven is natuurlijk niet vanzelfsprekend, het is een meesterwerk waar de sector alle waardering voor verdient!’

Eva van Esch, Partij voor de Dieren

‘Om heel eerlijk te zijn, als ik naar het kabinetsbeleid van de afgelopen vier jaar kijk, zie ik weinig vernieuwends op het gebied van waterbeleid. We lijken door de droogte iets beter doordrongen van het belang van natuur en het vasthouden van water. Maar de positieve effecten van het klimaatadaptatiebeleid zijn nog verwaarloosbaar tegenover de negatieve effecten van het andere kabinetsbeleid. De lobby van de landbouw en de industrie moet stevig aangepakt worden. Het polderoverleg zit nog altijd overvol en in een volle polder verdrink je.’

‘Ik ben trots op het feit dat de Partij voor de Dieren tegen de stroom in zwemt en daarmee succes boekt. Dat na jaren strijd toch de Haringvlietsluis op een kiertje komt, dat gemalen en sluizen diervriendelijker worden gemaakt en dat zowel in de stad als in stroomgebieden van rivieren nu toch het inzicht is gekomen dat ruimte maken voor natuur en water essentieel is voor een duurzame toekomst.’

‘Voor de toekomst zou ik graag zien dat we echt gaan voor de doelen van de Kaderrichtlijn Water. De regering weet nu al dat we de doelen in 2027 niet gaan halen. Ze steken, net zoals al decennia gebeurt op bijvoorbeeld het stikstofdossier, hun kop in het zand. Dat werkt niet. En dan natuurlijk de aanpak van droogte. Het waterpeil moet echt omhoog, te beginnen rondom de kwetsbare veengebieden. Natuurherstel kan alleen van de grond komen met een radicaal andere denkwijze over water en watergebruik.’

‘Ook het voorkomen van watervervuiling is essentieel. Voorkomen dat bijvoorbeeld PFAS, landbouwgif en microplastics in het water komen, is essentieel. We kunnen ons best doen om deze gevaarlijke stoffen er allemaal weer uit te filteren, maar waarom laten we toe dat deze stoffen in ons (drink)water terechtkomen? Geen tijd te verliezen, dus: strengere normen, strengere straffen bij overtredingen en toezicht en handhaving op deze normen flink uitbreiden.’

Jaco Geurts, CDA

‘Er gaat veel goed rondom het water. De hele wereld komt in Nederland kijken hoe onze relatie met het water is. Nederland heeft daarover veel kennis in huis. We hebben onze waterervaring voor een groot deel te danken aan de eeuwenoude waterschappen die dienen als een soort verzekeringsstelsel. Water is van levensbelang. Maar we zien ook de extremen, als het gaat om droogte of juist wateroverlast, steeds groter worden. Daarmee wordt ook de noodzaak hiervan te leren groter. Ik zie door een paar droge zomers een verschuiving van de aandacht. Waar we vroeger toch vooral spraken over het beheersen van te veel water, praten we de laatste tijd steeds meer over het tekort aan water.’

‘Er is de afgelopen periode vanzelfsprekend ook veel over waterveiligheid gesproken. Vaak ging dat in het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Er gaat heel veel geld in om, en door de strengere eisen zie ik ook de kosten stijgen. Het is terecht dat daar het benodigde geld voor beschikbaar komt en dat daar amper politiek debat over is in de Tweede Kamer. De noodzakelijke hoogte van dijken leent zich niet voor politiek gedoe, daar moeten gewoon verstandige beslissingen over genomen worden.’

‘In Nederland zijn we gewend om een kraan open te draaien en dan te zien dat daar schoon zoet water uitkomt. Voor grote delen van de wereld is dat niet gewoon. We beseffen de waarde van het water pas als de bron is opgedroogd. Zover is het gelukkig dit jaar nog niet gekomen. Maar na de droogteperiodes kwam die vraag toch op. Droogteperiodes zullen vaker voorkomen en daar zullen we ons ook met geld en beleid op moeten voorbereiden.’

Laura Bromet, GroenLinks

‘Een van de eerste dingen die ik deed, toen ik tweeënhalf jaar geleden in de Tweede Kamer kwam, was het schrijven van een initiatiefnota over veen: ‘Veen red je niet alleen’. Een derde van Nederland heeft een veenbodem. In de veengebieden gaat het vaak slecht met de weidevogels, en de verdroging van veen zorgt ook voor veel CO₂-uitstoot. Droogliggend veen stoot jaarlijks evenveel CO₂ uit als 2 miljoen auto’s. Het is wenselijk dat de waterpeilen in deze veengebieden omhooggaan. Dat is goed voor het klimaat en goed voor de natuur. Na behandeling van de veennota in de Tweede Kamer is mijn voorstel aangenomen om te zorgen voor meer betrokkenheid van het Rijk bij deze problematiek. De komende jaren zal blijken wat er gaat veranderen in de veengebieden. Het zou het mooiste zijn om de uitdagingen die er liggen om de stikstofuitstoot uit de veehouderij te verlagen, hierbij te betrekken. We moeten werken aan een veehouderij in deze gebieden die rekening houdt met milieu, klimaat en natuur.’

‘Afgelopen halfjaar heb ik gewerkt aan mijn wetsvoorstel om de geborgde zetels in de waterschappen af te schaffen. GroenLinks wil dat de waterschappen democratisch worden en dat de in het waterschapsbestuur gereserveerde plaatsen verdwijnen. Er lijkt zich een meerderheid af te tekenen voor dit voorstel. Het ligt nu ter advies bij de Raad van State. Ik hoop dat het me lukt de wet nog aangenomen te krijgen voor de volgende waterschapsverkiezingen. En ik hoop natuurlijk in maart weer gekozen te worden als Tweede Kamerlid zodat ik door kan gaan.’

Remco Dijkstra, VVD

‘Nederland is een echt waterland. Met een lange kustlijn en de vele rivieren en wateren die ons land kent. We genieten volop van het water. Omdat twee derde van Nederland onder de zeespiegel ligt, is het belangrijk om ons goed te weren tegen het water en eventuele overstromingen door rivieren. Velen noemen ons wereldleider in watermanagement, maar er is geen reden om achterover te leunen. Onze zeespiegel stijgt langzaam en we hebben te maken met extremere weersomstandigheden. Door extreme droogte, maar ook hevige regenbuien, wisselt de stand van het rivierwater erg regelmatig. De boeren hebben last van de verzilting van de bodem of ondergelopen akkers. Watermanagement is daarom belangrijk voor Nederland, niet alleen om voeten droog te houden, maar ons ook te verzekeren van voldoende en schoon drinkwater voor iedereen.’

‘De VVD is trots op de aandacht in ons land voor de bescherming van zowel de waterveiligheid als de beschikbaarheid van voldoende zoet water. Ons land is ongeveer het enige land ter wereld waar investeringen in waterbeheer en waterkwaliteit langjarig gegarandeerd zijn. Wij investeren daar ook fors in. De toegevoegde waarde van de Topsector Water bedraagt zelfs 7 miljard per jaar en dat zegt ook wel iets over de inzet, de kennis en kunde.’

‘Voldoende zoet water is van groot belang voor de agrarische sector, maar ook voor ons schone drinkwater uit de kraan. En we hebben gezien wat droge zomers kunnen doen als het kritisch wordt. De droogte geeft nieuwe uitdagingen en ik vind het mooi dat we daar echt op inspelen voor de natuur, het ondernemerschap en de mensen thuis die allemaal voldoende en goed water willen. Illegale lozingen of lozingen van vervuild water vragen blijvend onze aandacht. Ik zie ook dat de verzilting een toenemend probleem wordt. De VVD ziet het als opgave om met elkaar de hoeveelheid zoet water in Nederland veilig te stellen, waarbij de kosten in de hand gehouden moeten worden.’

Tjeerd de Groot, D66

‘Er is de afgelopen kabinetsperiode een enorme omslag gekomen in hoe we over water en ons waterstelsel denken. Het besef dat dat systeem robuuster, eerlijker en democratischer moet worden, dringt langzaam door in het hele politieke bestel. Dankzij jarenlang aandringen van D66 ligt er nu bijvoorbeeld eindelijk het advies van de Commissie Boelhouwer, dat de geborgde zetel in de waterschappen moet worden afgeschaft. Hierdoor kunnen stappen worden gezet in richting van de formatie om dit daadwerkelijk gedaan te krijgen.’

‘Ook is het principe ‘functie volgt peil’ als het op grondwaterpeil aankomt, waar D66 voor pleitte in de initiatiefnota Droge Voeten met GroenLinks, geregeld in de Nationale Omgevingsvisie. Dat biedt een revolutionair andere kijk op het watergebruik in Nederland.’

‘Verder hebben we als D66 bijgedragen aan een betere verdeling van de grote wateren. Na jarenlang aandringen ligt er een Noordzeeakkoord waarmee de overheid mede regie neemt op hoe de ruimte op de Noordzee op een duurzame wijze gebruikt kan worden door de verschillende partijen.’

‘Ook is er een beheerautoriteit gekomen voor de Waddenzee en is er door D66 geld vrijgemaakt voor het programma naar een Rijke Waddenzee. Ten slotte ligt er een reddingsplan voor het koraalrif in de Cariben dankzij een motie van D66 en GroenLinks.’

‘Kortom, een lijst om trots op te zijn en die lijst vul ik de komende periode graag aan!’

William Moorlag, PvdA

‘Sinds medio 2019 ben ik portefeuillehouder Water voor de PvdA-fractie in de Tweede Kamer. Water is een belangrijke bron van leven, zo niet dé belangrijkste. Wij mensen bestaan voor meer dan de helft uit water. Zeker zijn van goed, schoon drinkwater is letterlijk van levensbelang. In Nederland is dat vanzelfsprekend. Goed drinkwater halen we als regel niet gebotteld bij de supermarkt. We draaien gewoon de kraan open en dan komt er altijd water uit van goede kwaliteit, dat we zonder twijfel kunnen drinken. Als de drinkwatervoorziening hapert, of er is een verontreiniging, dan is dat zo afwijkend dat het onmiddellijk nieuws is in de media.’

‘In de Kamer heb ik me in het afgelopen jaar ingezet om de kwaliteit, de beschikbaarheid en de toegang tot schoon, goed drinkwater te borgen. Toekomstige generaties moeten daar ook op kunnen rekenen. Ik heb aangedrongen op het tijdig halen van de kwaliteitsdoelen uit de Kaderrichtlijn Water en in moties opgeroepen tot een snellere, samenhangende aanpak. Bij de behandeling van de Nationale Omgevingsvisie heb ik erop aangedrongen het beter zeker stellen van de zoetwatervoorziening als nationaal belang te erkennen. In de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit blijf ik hameren op het sneller terugdringen van het gebruik van meststoffen en bestrijdingsmiddelen.’

‘Ben ik tevreden? Nee! Het schip verandert te langzaam van koers. Dat is niet goed. Bronmaatregelen, zoals het verminderen van de emissies in de landbouw, zijn moeilijk en duur, maar het laten doorsijpelen van schadelijke stoffen naar waterlichamen en het doorschuiven van problemen naar toekomstige generaties deugt niet en is nog veel duurder. In het laatste halfjaar van deze Kamerperiode zal ik me blijven inzetten voor het belang van schoon en goed drinkwater!’